EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 21. 4. 2023
COM(2023) 201 final

2023/0105 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení smernica Rady 2001/110/ES o mede, smernica Rady 2001/112/ES, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu, smernica Rady 2001/113/ES vzťahujúca sa na ovocné džemy, rôsoly a marmelády a sladené gaštanové pyré určené na ľudskú spotrebu a smernica Rady 2001/114/ES o určitom čiastočne alebo úplne dehydrovanom konzervovanom mlieku na ľudskú spotrebu

{SEC(2023) 162 final} - {SWD(2023) 97 final} - {SWD(2023) 98 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Takzvané raňajkové smernice predstavujú súbor siedmich smerníc[1], ktorými sa stanovujú spoločné pravidlá týkajúce sa zloženia, obchodného názvu, označovania a prezentácie určitých potravín s cieľom chrániť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť voľný pohyb týchto výrobkov na vnútornom trhu. Fungujú podobne ako obchodné normy stanovené pre určité poľnohospodárske výrobky v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007[2], keďže obsahujú technické opisy poľnohospodárskych výrobkov, ich zloženie, vlastnosti a použité spôsoby výroby.

Výrobky, pre ktoré sú stanovené takéto spoločné pravidlá, možno uviesť na trh pod príslušným obchodným opisom len vtedy, keď zodpovedajú uvedeným pravidlám. Používanie takýchto obchodných opisov má zvyčajne značný obchodný význam, keďže ich spotrebitelia rozpoznajú a na základe opisov sa potom rozhodujú o nákupe.

Zastarané pravidlá môžu brániť inováciám, prípadne môžu viesť k tomu, že sa očakávania spotrebiteľov nenaplnia. V takých prípadoch sa musia pravidlá upraviť. Súčasné raňajkové smernice už majú viac ako desať rokov. Za posledné desaťročie zaznamenali trhy s potravinami výrazný vývoj, ktorý spôsobili inovácie, ale aj meniace sa spoločenské záujmy a dopyt spotrebiteľov. Preto je vhodné vykonať revíziu určitých pravidiel obsiahnutých v raňajkových smerniciach.

Táto revízia sa takisto vykonáva v kontexte stratégie Z farmy na stôl[3], ktorú vypracovala Komisia, a cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja (oddiel 6.1). V stratégii Z farmy na stôl sa uvádza, že účelom revízie obchodných noriem Únie, ktorá sa má vzťahovať na raňajkové smernice vzhľadom na ich podobnosť s obchodnými normami, by malo byť zabezpečiť zavádzanie a dodávky udržateľných výrobkov. Komisia navyše začala vyhľadávať príležitosti na uľahčenie prechodu na zdravšie stravovanie[4] a podporu zmeny zloženia

---

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/4/ES z 22. februára 1999 o kávových extraktoch a čakankových extraktoch (Ú. v. ES L 66, 13.3.1999, s. 26).
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/36/ES z 23. júna 2000 o výrobkoch z kakaa a čokolády určených na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 197, 3.8.2000, s. 19).
Smernica Rady 2001/110/ES z 20. decembra 2001 o mede (Ú. v. ES L 10, 12.1.2002, s. 47).
Smernica Rady 2001/111/ES z 20. decembra 2001 vzťahujúca sa na niektoré cukry určené na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 10, 12.1.2002, s. 53).
Smernica Rady 2001/112/ES z 20. decembra 2001, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 10, 12.1.2002, s. 58).
Smernica Rady 2001/113/ES z 20. decembra 2001 vzťahujúca sa na ovocné džemy, rôsoly a marmelády a sladené gaštanové pyré určené na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 10, 12.1.2002, s. 67).
Smernica Rady 2001/114/ES z 20. decembra 2001 o určitom čiastočne alebo úplne dehydrovanom konzervovanom mlieku na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 15, 17.1.2002, s. 19).

[2] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.

[3] Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu [COM(2020) 381 final].

[4] Zahŕňa to zníženie príjmu voľných cukrov zo stravy, ako sa názorne ukazuje vo vedeckom stanovisku úradu EFSA z 28. februára 2022 týkajúcom sa najvyššej prípustnej úrovne príjmu cukrov zo stravy: https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7074. Voľné cukry sú pridané cukry, ako aj cukry, ktoré sa prirodzene vyskytujú v ovocných šťavách a koncentrovaných ovocných šťavách, pričom majú rozštiepenú štruktúru. Rôsoly sú výrobky, ktoré sa vyrábajú z ovocnej šťavy a cukru.

výrobkov, najmä v prípade potravín s vysokým obsahom tuku, cukrov a soli. Napokon Komisia s cieľom posilniť spotrebiteľov, aby si vyberali potraviny informovaným a udržateľným spôsobom, oznámila aj to, že zváži návrh rozšírenia povinných označení pôvodu alebo proveniencie na určité výrobky, pričom v plnej miere zohľadní dosahy na vnútorný trh.

Najmä v súvislosti so smernicou 2001/110/ES sa navyše v záveroch predsedníctva Rady o označovaní výživovej hodnoty na prednej strane balenia, nutričných profiloch a označovaní pôvodu z 15./16. decembra 2020[5] odkazuje na výzvy členských štátov v rámci Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo na zrevidovanie uvedenej smernice s cieľom určiť krajiny pôvodu medu používaného v zmesiach medov a Komisia sa vyzýva, aby začala pracovať na legislatívnom návrhu na príslušnú zmenu smernice. Európsky parlament vo svojom uznesení z 20. októbra 2021 o stratégii „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu[6] takisto vyzýva Komisiu, aby navrhla legislatívne zmeny týkajúce sa pravidiel označovania medu, ktoré povedú k lepšej informovanosti spotrebiteľov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potrebné vykonať revíziu raňajkových smerníc, konkrétne smernice Rady 2001/110/ES z 20. decembra 2001 o mede, smernice Rady 2001/112/ES z 20. decembra 2001, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu, smernice Rady 2001/113/ES z 20. decembra 2001 vzťahujúcej sa na ovocné džemy, rôsoly a marmelády a sladené gaštanové pyré určené na ľudskú spotrebu a smernice Rady 2001/114/ES z 20. decembra 2001 o určitom čiastočne alebo úplne dehydrovanom konzervovanom mlieku na ľudskú spotrebu.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Každá zo štyroch smerníc, ktorých sa tento návrh týka, je samostatným legislatívnym aktom upravujúcim príslušné výrobky. Zatiaľ čo sa pravidlá všeobecného potravinového práva uplatňujú vždy, ak nie je v smerniciach uvedené inak, neexistujú žiadne ďalšie legislatívne ustanovenia týkajúce sa priamo aspektov upravovaných danými smernicami o mede, ovocných šťavách a určitých podobných výrobkoch, ovocných džemoch, rôsoloch a marmeládach a sladenom gaštanovom pyré alebo o určitom čiastočne alebo úplne dehydrovanom konzervovanom mlieku.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Táto revízia prispieva k ďalším opatreniam v rámci stratégie Z farmy na stôl a európskeho plánu na boj proti rakovine[7], ktorých cieľom je propagácia udržateľnejšieho a zdravšieho stravovania. Je koherentná s nadchádzajúcou revíziou nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011[8] o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, pokiaľ ide o označovanie pôvodu a výživovej hodnoty. Má takisto dopĺňať oznámený návrh legislatívneho rámca pre udržateľné potravinové systémy.

---

5 Rada pre poľnohospodárstvo a rybárstvo, 15./16. december 2020 (14048/20).

6 2020/2260(INI).

7 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Európsky plán na boj proti rakovine [COM(2021) 44 final].

8 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Právnym základom štyroch smerníc, na ktoré sa vzťahuje táto revízia, je článok 37 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (konsolidované znenie z Amsterdamu). Článok 43 ZFEÚ je príslušným právnym základom na zmenu uvedených smerníc.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

V Zmluve o fungovaní Európskej únie sa stanovuje, že právomoc v oblasti poľnohospodárstva sa delí medzi Úniu a členské štáty.

Právne predpisy Únie týkajúce sa obchodných noriem pre poľnohospodárske výrobky vrátane raňajkových smerníc nahradili existujúce heterogénne vnútroštátne normy v prípade mnohých výrobkov. Harmonizácia právnych predpisov členských štátov vzťahujúcich sa na výrobky, ktorých sa týkajú uvedené štyri raňajkové smernice, bola odôvodnená skutočnosťou, že rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na príslušné výrobky by mohli viesť k podmienkam nespravodlivej hospodárskej súťaže, ktorá by pravdepodobne zavádzala spotrebiteľov, a tak priamo vplývala na fungovanie vnútorného trhu. Vzhľadom na dôsledky pre vnútorný trh by jednotlivé členské štáty nedokázali v dostatočnej miere riešiť tento problém prostredníctvom vnútroštátnych noriem.

Hoci sa obchodnými normami Únie vrátane raňajkových smerníc podarilo dosiahnuť zamýšľané ciele, stále je potrebné zmeniť ich tak, aby zohľadňovali nové potreby, problémy a otázky, ktoré sa objavili po prijatí daných aktov, ako sú napríklad úvahy o udržateľnosti. Tento návrh na zmenu štyroch raňajkových smerníc pozostáva hlavne z aktualizácie požiadaviek a definícií výrobkov, a preto nepredstavuje podstatnú úpravu rozdelenia právomocí medzi Úniu a členské štáty, ako sa uvádza v zmenených právnych predpisoch.

Konkrétne v súvislosti s označením pôvodu medu, ako sa stanovuje v odôvodnení 5 smernice 2001/110/ES, majú spotrebitelia právo poznať zemepisný pôvod medu. Okrem iného sa rozličné druhy medu vyrábajú na základe rôznych rastlín a stromov. Pokiaľ ide o med vyrábaný v rôznych častiach sveta, môžu environmentálne, zemepisné a klimatické podmienky ovplyvniť vlastnosti výrobku. Zmiešanie medov s odlišným zemepisným pôvodom má takisto vplyv na tieto vlastnosti. V dôsledku toho sú vlastnosti výrobku a kvalita medu úzko spojené s jeho pôvodom. S cieľom zabezpečiť, aby boli spotrebitelia správne informovaní o vlastnostiach a kvalite medu, ktorý konzumujú, je nevyhnutné sprístupniť úplné informácie o týchto faktoch, aby nedochádzalo k zavádzaniu spotrebiteľov. Preto sa podľa smernice, ktorá sa uplatňuje v súčasnosti, vyžaduje, aby na etikete bola uvedená krajina alebo krajiny, v ktorých bol med získaný. V smernici sa však stanovuje aj možnosť nahradiť podľa potreby zoznam krajín pôvodu medu jedným z týchto označení: „zmes medov z EÚ“, „zmes medov mimo EÚ“, „zmes medov z EÚ a mimo EÚ“. Nedostatočná harmonizácia noriem EÚ má za následok rozdielne označovanie medov v Únii, ktoré môže byť pre spotrebiteľov zavádzajúce a môže brániť fungovaniu vnútorného trhu. Napríklad prevádzkovatelia dovážajúci zmesi medov, ktoré sa majú zabaliť v členskom štáte vyžadujúcom individuálny zoznam krajín, nemusia poznať konkrétne krajiny pôvodu medu. Ak sa zohľadní úzka väzba medzi kvalitou medu a jeho pôvodom, cieľ stratégie Z farmy na stôl, ktorý spočíva v posilnení spotrebiteľov, aby sa rozhodovali informovane, a to aj v súvislosti s pôvodom potravín, ako aj v potrebe zlepšiť fungovanie vnútorného trhu, je vhodné harmonizovať pravidlá označovania pôvodu a zrušiť možnosť neuviesť krajinu alebo krajiny pôvodu v prípade, že med pochádza z viac ako jednej krajiny.

Navyše skutočnosť, že neexistujú spoločné pravidlá Únie týkajúce sa zníženia obsahu prírodného cukru v ovocných šťavách, znamená, že by kvalita a pravosť (t. j. fakt, že prírodný

cukor bol naozaj odstránený pomocou špecifického postupu a nie riedením vodou alebo použitím šťavy z nezrelého ovocia) týchto nápojov nebola v rámci Únie harmonizovaná. Keďže tieto výrobky budú na trhu Únie stále dostupnejšie, je potrebné stanoviť právny rámec Únie, aby sa uľahčil ich voľný obeh medzi členskými štátmi, pričom sa zachová ochrana záujmov spotrebiteľov súvisiacich s ovocnými šťavami (t. j. zabráni sa uvádzaniu spotrebiteľov do omylu) a zabezpečí sa účinná a spravodlivá hospodárska súťaž prevádzkovateľov, ako aj kvalita a integrita týchto ovocných štiav so zníženým obsahom cukru vďaka postupu, ktorý môže ovplyvniť vlastnosti výrobku.

Napokon by smernica o dehydrovanom konzervovanom mlieku mala zahŕňať spracovanie na výrobu bezlaktózových mliečnych výrobkov v reakcii na vyvíjajúce sa potreby spotrebiteľov; okrem toho by sa anglický výraz „evaporated milk“ (dehydrované mlieko) mal uviesť do súladu s medzinárodnými normami.

- **Proporcionalita**

V prípade každej z hlavných navrhovaných zmien dotknutých štyroch raňajkových smerníc zvolený prístup nepresahuje hranice toho, čo je primerané a nevyhnutné na dosiahnutie sledovaných cieľov.

Pokiaľ ide o označenie pôvodu medu, navrhovaná zmena sa zameriava na zabezpečenie toho, aby sa med mohol voľne pohybovať na vnútornom trhu a aby mali spotrebitelia k dispozícii úplné informácie o pôvode medu, keďže kvalita medu a jeho pôvod sú úzko prepojené. Nahradenie zoznamu jednotlivých krajín odkazom na zmes síce môže znížiť zaťaženie prevádzkovateľov, ale nie je adekvátne na zabezpečenie toho, aby mali spotrebitelia k dispozícii úplné informácie o pôvode medu. Navyše už teraz vo viacerých členských štátoch platí povinnosť uviesť všetky jednotlivé krajiny, z ktorých med pochádza, pričom jednotlivé názvy nemožno nahradiť odkazom na zmes, a dané pravidlo teda mohlo spôsobiť zavádzanie spotrebiteľov a obmedziť fungovanie vnútorného trhu. Preto je odstránenie možnosti neuviesť krajinu či krajiny pôvodu v prípade, že med pochádza z viac ako jednej krajiny, primeraný prístup na dosiahnutie sledovaných cieľov.

Pokiaľ ide o ovocné šťavy so zníženým obsahom cukru, zvolený prístup spočíva vo vytvorení novej kategórie výrobkov a v nasadení latky na zníženie obsahu cukru na rovnakú úroveň, ako je úroveň stanovená v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006[9] o výživových tvrdeniach v súvislosti s tvrdením o znížení obsahu cukru (najmenej 30 %), aby sa zabezpečila koherentnosť týchto dvoch právnych rámcov a aby sa zabránilo uvádzaniu spotrebiteľov do omylu, hoci v prípade tejto novej kategórie výrobkov označenie „znížený obsah cukru“ nie je výživové tvrdenie, ale súčasť samotného názvu výrobku. Okrem toho budú konečné výrobky musieť mať všetky ostatné základné fyzikálne, chemické, organoleptické a výživové vlastnosti, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby bol spotrebiteľom ponúkaný kvalitný výrobok.

Pokiaľ ide o džemy, prístupy, ktorými by sa zmenilo množstvo cukru (t. j. zníženie minimálneho množstva cukru alebo odstránenie minimálneho množstva cukru), by mali viac nevýhod než výhod. Zmena prahovej hodnoty v prípade minimálneho množstva cukru potrebného na správnu konzerváciu a konzistenciu džemu a na to, aby džem zanechal v ústach správny pocit, má určité dôsledky. Po prvé z technického hľadiska je veľmi zložitá, pretože na jej účely treba nájsť novú primeranú úroveň, na ktorej džem zrôsolovatie, s vhodným druhom a množstvom pektínov. Po druhé by to malo významný hospodársky vplyv, ako aj nezanedbateľný environmentálny vplyv (t. j. vznik dodatočného potravinového odpadu

[9] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. EÚ L 404, 30.12.2006, s. 9).

v dôsledku kratšej trvanlivosti džemov, na výrobu je následkom pridania väčšieho množstva pektínov potrebné väčšie množstvo vody, pričom dodatočné množstvo vody by sa muselo odpariť a pasterizácia by trvala dlhšie, a tak by si oba tieto postupy vyžadovali dodatočnú spotrebu energie). Zníženie minimálnej prahovej hodnoty v prípade množstva cukru by zároveň zabránilo odvetviu uvádzať na trh džem so zníženým obsahom cukru v súlade s nariadením (ES) č. 1924/2006 o výživových tvrdeniach, pretože by už nebolo technicky možné vyrábať takýto druh džemu. Preto je najvhodnejšou možnosťou prístup, ktorý umožní pokračovať v používaní obchodného opisu „džem“ a „rôsol“ len v prípade výrobkov s vyšším minimálnym obsahom ovocia, než sa vyžaduje v súčasnosti. Tento prístup takisto nebráni odvetviu ďalej uvádzať na trh džem so zníženým obsahom cukru (minimálne pod úrovňou 30 %) v súlade s nariadením (ES) č. 1924/2006 o výživových tvrdeniach.

Vždy, keď je to možné, čo je aj prípad dehydrovaného konzervovaného mlieka, sa odkazuje na medzinárodne dohodnuté normy s cieľom vyhnúť sa zavedeniu neprimeraných pravidiel, ktoré by spôsobili rozpor medzi vnútorným trhom a medzinárodnými normami.

- **Výber nástroja**

Zvoleným nástrojom je smernica, keďže aj existujúce právne predpisy majú formu smerníc a nepreukázala sa potreba nahradiť ich priamo uplatniteľným nariadením.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

V rámci prípravy na revíziu Komisia zverejnila externú podpornú hodnotiacu štúdiu obchodných noriem (ďalej len „štúdia“)[10] a pracovný dokument útvarov Komisie týkajúci sa hodnotenia obchodných noriem (ďalej len „hodnotenie“)[11]. Oba dokumenty sa vzťahujú na raňajkové smernice.

Na základe štúdie sa v hodnotení prišlo k záveru, že obchodné normy Únie sú vo všeobecnosti účinné, pokiaľ ide o dosiahnutie zamýšľaných cieľov, a zároveň nemajú výrazné nechcené/neočakávané účinky. V hodnotení sa prišlo k záveru, že najmä v prípade džemov, rôsolov a marmelád bola vďaka ustanoveniam o minimálnom obsahu cukru a možnosti výnimiek pre členské štáty v tejto súvislosti dosiahnutá primeraná rovnováha medzi záujmom spotrebiteľov, aby sa zabezpečila konzervácia výrobku, a potrebou zvážiť špecifické vnútroštátne vlastnosti, ako aj politické priority v oblasti presadzovania zdravšieho stravovania (džemy s nižším obsahom voľných cukrov). V hodnotení sa takisto zistilo, že obchodné normy Únie v porovnaní s medzinárodnými a súkromnými obchodnými normami poskytujú významnú pridanú hodnotu, keďže: i) sú povinné a ich požiadavky je potrebné splniť v celej Únii; ii) sú prispôsobené špecifickej prevádzkovej a trhovej situácii v Únii a iii) v prípade mnohých výrobkov zavádzajú vyššie požiadavky na kvalitu. V hodnotení sa konštatovalo, že niektoré existujúce normy sa možno dostatočne neprispôsobili zmenám v technológiách, obchodných stratégiách a preferenciách spotrebiteľov. To je hlavne prípad štiav, pričom sa v hodnotení zistil tento problém: Smernicou 2012/12/EÚ sa stanovilo, že pridanie cukru do ovocných štiav už nie je povolené a po 28. októbri 2016 sa nepovoľuje ani

[10] Areté a kol. (2020). *Evaluation of marketing standards contained in the CMO Regulation, the 'Breakfast Directives' and CMO secondary legislation* (Hodnotenie obchodných noriem obsiahnutých v nariadení o spoločnej organizácii trhov, raňajkových smerniciach a sekundárnych právnych predpisoch v oblasti spoločnej organizácie trhov). Brusel: Európska komisia. https://doi.org/10.2762/475831.

[11] Európska komisia (2020). *Evaluation of marketing standards* (Hodnotenie obchodných noriem). Pracovný dokument útvarov Komisie [SWD(2020) 0230].

používanie vyhlásenia „od 28. apríla 2015 žiadne ovocné šťavy neobsahujú pridaný cukor“ v prípade ovocných štiav, zatiaľ čo v prípade iných ovocných nápojov vrátane nektárov sa aj naďalej povoľuje používať označenia „ „bez pridania cukru“ a „obsahuje len prírodné cukry“, čo uvádza spotrebiteľov do omylu a následne vedie aj k nespravodlivej hospodárskej súťaži.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Komisia v roku 2019 vykonala hodnotenie obchodných noriem vrátane raňajkových smerníc, pretože tie sa začleňujú do obchodných noriem, a do hodnotenia zahrnula aj verejnú konzultáciu. Neskôr v období od 8. júna do 31. augusta 2021 Komisia s pomocou platformy EUSurvey usporiadala verejnú konzultáciu o revízii obchodných noriem Únie pre poľnohospodárske výrobky vrátane raňajkových smerníc, pretože sa začleňujú do obchodných noriem. Okrem toho Komisia 9. septembra 2021 zorganizovala technický workshop s vybranými odborníkmi z potravinového dodávateľského reťazca, zo spotrebiteľských skupín, z mimovládnych organizácií a akademického prostredia v spolupráci s JRC[12] a v období od 17. septembra do 14. októbra 2021 uskutočnila cielenú konzultáciu s členskými štátmi. Komisia takisto usporiadala doplňujúce konzultácie a dvojstranné výmeny s kľúčovými zainteresovanými stranami prostredníctvom e-mailu a videohovorov *ad hoc*.

Pokiaľ ide o med, včelárske odvetvie Únie silno podporuje prísnejšie pravidlá v oblasti označovania pôvodu a uvádzanie jednotlivých krajín v prípade zmesí medov. Dovozcovia a baliarne medu poukázali na to, že treba vytvoriť rovnaké podmienky a uplatňovať rovnaké pravidlá vo všetkých členských štátoch.

V súvislosti s ovocnými šťavami príslušné odvetvie podporuje vytvorenie novej kategórie ovocných štiav, z ktorých sa odstránili prírodné cukry, pričom to ale neovplyvnilo ostatné základné vlastnosti. Navyše odvetvie prejavilo záujem o možnosť používať názov výrobku ovocná šťava aj vtedy, keď sú pridané ďalšie zložky a prídavné látky, ako sú korenia, byliny a vláknina. To by však zmenilo základné vlastnosti ovocných štiav, ktoré sú výrobkami s obmedzeným zoznamom možných povolených zložiek a látok. Napokon odvetvie požiadalo aj o možnosť uviesť na etikete informáciu, že ovocné šťavy neobsahujú pridaný cukor.

Pokiaľ ide o džemy, rôsoly a marmelády, významní výrobcovia by chceli zachovať súčasné pravidlá pre obsah ovocia a cukru, zatiaľ čo dodávatelia ovocia uprednostňujú zvýšenie obsahu ovocia v uvedených výrobkoch.

- **Posúdenie vplyvu**

Komisia pripravila správu o posúdení vplyvu týkajúcu sa revízie obchodných noriem Únie pre poľnohospodárske výrobky vrátane raňajkových smerníc, pretože sa začleňujú do obchodných noriem, s cieľom aktualizovať pravidlá tak, aby zodpovedali vývoju na trhu, a zabezpečiť zavedenie a dodávky udržateľných výrobkov[13]. Výbor pre kontrolu regulácie 21. septembra 2022 vydal k správe o posúdení vplyvu kladné stanovisko s výhradami[14]. Pokiaľ ide o zmeny obsiahnuté v tomto návrhu, výbor pre kontrolu regulácie požiadal o lepšie prepracovanie správy o posúdení vplyvu, pokiaľ ide o posúdenie a porovnanie možností noriem, ktoré boli vybrané na hlbšie posúdenie, ako aj v súvislosti s plánovanými opatreniami na monitorovanie, ktoré sa rozoberajú v príslušných oddieloch správy o posúdení vplyvu.

Pokiaľ ide o med, zvažovali sa tieto prístupy:

---

12 Russo, C. a kol. (2022). *Workshop on Marketing Standards: Benefits and costs of EU marketing standards for agri-food products* (Workshop o obchodných normách: prínosy a náklady spojené s obchodnými normami EÚ pre agropotravinové výrobky). Technická správa JRC. Luxemburg: Európska únia. https://doi.org/10.2760/635080.

13 [doplní Úrad pre publikácie]

14 [doplní Úrad pre publikácie]

- nahradiť pojem „mimo EÚ“ krajinami pôvodu mimo EÚ,
- nahradiť pojem „mimo EÚ“ zemepisným regiónom pôvodu,
- povinnosť uviesť všetky jednotlivé krajiny pôvodu (členské štáty a tretie krajiny),
- povinnosť uviesť všetky jednotlivé krajiny pôvodu (členské štáty a tretie krajiny) vrátane percentuálnych podielov.

Uprednostňovaný prístup poskytuje právnu istotu výrobcom z Únie aj dovozcom medu. Členské štáty a zainteresované strany pri viacerých príležitostiach zdôraznili potrebu zlepšiť informovanosť spotrebiteľov o pôvode medu v zmesiach. S ohľadom na rovnováhu sa zachoval tretí prístup, keďže by umožnil presné určenie krajín pôvodu, čo by uspokojilo požiadavky spotrebiteľov, a zároveň by sa ním obmedzili náklady a zaťaženie spojené s uvedením presného percentuálneho podielu pre každú krajinu pôvodu v prípade zmesí medu. Prístup je zároveň v súlade s medzinárodnými záväzkami Únie.

V prípade ovocných štiav so zníženým obsahom cukru sa zvažovali tieto prístupy:

- možnosť I: povoliť určité spôsoby spracovania ovocnej šťavy so zámerom znížiť obsah prírodných cukrov a – v dôsledku zníženia obsahu cukru pod povinnú hodnotu – doplniť výnimku v súvislosti s minimálnymi hodnotami Brix v prípade ovocných štiav z koncentrátu (za predpokladu, že pridané množstvo vody nepresiahne objem vody extrahovanej na koncentráciu),
- možnosť II: povoliť určité spôsoby spracovania alebo dodatočné zložky na zníženie obsahu prírodného cukru, pričom sa zachovajú všetky ostatné základné fyzikálne, chemické, organoleptické a výživové vlastnosti konečných výrobkov (napr. živiny, chuť, pocit v ústach), s cieľom používať názvy výrobkov týkajúce sa ovocnej šťavy (ovocná šťava z koncentrátu atď.),
- možnosť III: presne ako možnosť II s dodatočnou požiadavkou, aby bol obsah cukru aspoň o 30 % nižší než v prípade podobného výrobku, a to v súlade s nariadením (ES) č. 1924/2006 o výživových tvrdeniach.

S ohľadom na rovnováhu sa zachoval tretí prístup, keďže je najúčinnejší a primeraný na účel zabezpečenia správnej informovanosti spotrebiteľa o výrobku a o tom, že výrobok je kvalitný. Daným prístupom sa vytvorí jasný právny rámec a väčším subjektom, ako aj malým a stredným podnikom, ktoré tento nový výrobok vyvíjajú, sa umožní obchodné plánovanie. Vznikne aj základ pre návratnosť investícií v súvislosti s ich výskumom a vývojom. Veda pokročila dosť na to, aby umožnila overenie pravosti ovocných štiav so zníženým obsahom cukru. Okrem toho nevzniká významné dodatočné zaťaženie vnútroštátnych kontrolných orgánov. Spotrebitelia aj zdravotnícke orgány sa dožadujú zmeny zloženia spracovaných výrobkov, najmä výrobkov s nižším obsahom voľných cukrov. Uvedený prístup zohľadňuje túto požiadavku. Keďže prevádzkovatelia potravinárskych podnikov a spotrebitelia sú už zvyknutí na prahovú hodnotu, ktorá predstavuje zníženie o 30 % v prípade všetkých výrobkov v súvislosti s výživovými tvrdeniami o obsahu cukru, zdá sa, že použitie rovnakej prahovej hodnoty vo výške 30 % pre ovocné šťavy so zníženým obsahom cukru je konzistentnejšie než možnosť znížiť obsah cukru o akúkoľvek hodnotu, a to aj pod 30 %.

Všetky prístupy majú pre odvetvie štiav ako celok, teda aj v prípade budúcich dovozov z krajín mimo Únie alebo budúceho uvádzania na trh v rámci Únie pozitívny vplyv, keďže zabezpečujú návratnosť investícií, a tak majú pozitívny hospodársky vplyv na výrobcov. Uprednostňovaný prístup poskytuje viac príležitostí, pokiaľ ide o segmentáciu trhu, čo umožňuje lepšie oceniť kvalitu konečného výrobku. Zabezpečenie toho, aby sa

k spotrebiteľom dostali výrobky so zníženým obsahom cukru (ovocná šťava so zníženým obsahom cukru a celkovo lepším výživovým profilom), prispieva k zámeru posilniť spotrebiteľov, aby si vyberali zdravé potraviny informovaným a udržateľným spôsobom. To platí aj pre zabezpečenie toho, aby názvy výrobkov neuvádzali spotrebiteľov do omylu a aby ich neviedli k voľbe výrobku, ktorý nespĺňa ich očakávania. Uprednostňovaný prístup predstavuje povinné zníženie obsahu cukru aspoň o 30 %. Dôraz na zdravotný aspekt je ešte výraznejší, pretože obsah cukru by sa znížil aspoň o 30 % a nie menej. Tento prístup však v porovnaní s prístupmi, v rámci ktorých sa nevyžaduje zníženie obsahu cukru aspoň o 30 %, prináša riziko, že sa na trhu predá menej výrobkov s takým nízkym obsahom cukru. Vzhľadom na povinnosť uviesť, že ide o výrobok so zníženým obsahom cukru, by však boli spotrebitelia dôraznejšie upozornení na túto vlastnosť výrobku. Neočakávajú sa žiadne priame environmentálne vplyvy, keďže žiadny z procesov používaných na zníženie obsahu prírodných cukrov sa nepovažuje za proces, ktorý by si vyžadoval použitie výrobkov so značným vplyvom na životné prostredie alebo mimoriadnu spotrebu energie.

Pokiaľ ide o džemy, zvažovali sa tieto prístupy:

- úplne odstrániť požiadavku na minimálne množstvo celkového obsahu cukrov,
- znížiť požadované minimálne množstvo celkového obsahu cukrov a stanoviť danú hodnotu napríklad na 55 %, ako je to vo Francúzsku, Nemecku a Holandsku, alebo na 50 %,
- zvýšiť všeobecný minimálny obsah ovocia na 450 g/1 000 g (v porovnaní so súčasným podielom 350 g/1 000 g), čo doteraz platilo len v prípade tzv. extra džemu a extra rôsolu, čím sa zníži množstvo pridaného cukru potrebné na získanie minimálneho obsahu rozpustnej sušiny v týchto výrobkoch.

S ohľadom na rovnováhu sa zachoval tretí prístup, keďže je najúčinnejší a primeraný na zabezpečenie zníženia množstva pridaného cukru potrebného na to, aby sa dosiahol minimálny obsah rozpustnej sušiny v týchto výrobkoch, pričom sa zachovajú základné vlastnosti výrobku (konzervácia, konzistencia a pocit v ústach). V rámci tohto prístupu sa hodnota obsahu ovocia, ktorá sa v súčasnosti používa v prípade tzv. extra džemu a extra rôsolu, stane novou hodnotou obsahu ovocia v prípade džemov a rôsolov a pre výrobky s názvom „extra džem“ a „extra rôsol“ sa zavedú ešte vyššie hodnoty obsahu ovocia. Ide o možnosť vhodnú z ekonomického hľadiska, ktorá vychádza z úvah o segmentácii trhu spôsobenej dopytom, a to v súvislosti s vnútorným trhom aj medzinárodným obchodom, čo podporuje zdravšie výrobky s menším množstvom voľných cukrov. V spojení s touto možnosťou nevzniká dodatočný potravinový odpad. Nevzniká ani nové administratívne zaťaženie a zároveň sa pre členské štáty zachováva možnosť prispôsobiť minimálny obsah cukru v džemoch a rôsoloch svojim vnútroštátnym preferenciám a uviesť vo vnútroštátnych predpisoch nižší minimálny obsah cukru.

Týmto prístupom by sa automaticky znížil obsah pridaného cukru vo výrobkoch. Teoreticky by sa pri tomto prístupe mohli zvýšiť výdavky spracovateľov, ale podľa odhadov by išlo o zanedbateľné zvýšenie, keďže prevažná väčšina džemov uvádzaných na trh Únie už má obsah ovocia rovnaký alebo vyšší, ako sa v súčasnosti vyžaduje v prípade extra džemov. Odvetviu by vznikli určité náklady na úpravu všetkých etikiet na balení. Tento hospodársky vplyv by sa dal vyriešiť stanovením prechodného obdobia pre uplatňovanie nových pravidiel. Zvýšenie obsahu ovocia vo všetkých džemoch na úroveň obsahu ovocia v extra džemoch by ovplyvnilo náklady a organizáciu výroby len v prípade tých výrobcov, ktorí v súčasnosti nevyrábajú extra džemy, pretože na to, aby mohli ďalej používať názov výrobku „džem“, by

museli zmeniť výrobu tak, aby sa zvýšil obsah ovocia. Hospodársky vplyv by tak bol pomerne obmedzený. Pokiaľ ide o sociálny vplyv, cieľom tohto prístupu je ovplyvniť obsah voľných cukrov v džemoch, ako aj množstvo skonzumovaného celého ovocia, ale nie trvanlivosť výrobkov, keďže minimálny celkový obsah cukru zostáva nezmenený. Takisto by nezanikla možnosť členských štátov povoliť nižší minimálny obsah cukru a stále by bolo možné uvádzať na trh džemy so zníženým obsahom cukru (aspoň pod úrovňou 30 %) v súlade s nariadením (ES) č. 1924/2006 o výživových tvrdeniach. Pri rovnakej veľkosti porcie by táto zmena viedla k zvýšenému obsahu celého ovocia v džemoch a zníženému príjmu voľných cukrov. Hlavný vplyv tejto možnosti spočíva v tom, že na trhu Únie by už neboli dostupné výrobky s označením džem, ktoré by mali nižší obsah celého ovocia, a tým by sa zvýšil celkový štandard pre spotrebiteľov a zabezpečila sa lepšia kvalita. Neočakáva sa žiadny priamy environmentálny vplyv. Naopak môže vzniknúť dodatočná možnosť na využitie ovocia, ktoré nezodpovedá obchodným normám na konzumáciu v surovom stave, a to môže pozitívne ovplyvniť potravinový odpad. Je však náročné vyčísliť tento pozitívny vplyv, keďže závisí od jednotlivých druhov ovocia a od jednotlivých výrobných regiónov v Únii.

Očakáva sa, že návrh na zmenu štyroch smerníc nebude mať priamy environmentálny vplyv. Nezistili sa tak žiadne problémy, ktoré by mohli výrazne uškodiť životnému prostrediu, ani nesúlad s európskym právnym predpisom v oblasti klímy[15].

Predpokladá sa, že uprednostňované prístupy prispejú k týmto cieľom udržateľného rozvoja[16]:

– cieľ udržateľného rozvoja č. 2: ukončiť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a lepšiu výživu a podporovať udržateľné poľnohospodárstvo (2.4 do roku 2030 zaviesť systémy udržateľnej výroby potravín a odolné poľnohospodárske postupy, ktorými sa zvýši produktivita a výroba a ktoré pomôžu zachovať ekosystémy posilňujúce schopnosť pôdy prispôsobiť sa zmene klímy, extrémnemu počasiu, suchu, záplavám a ďalším prírodným katastrofám a ktoré postupne zlepšia kvalitu zeme a pôdy),

– cieľ udržateľného rozvoja č. 3: zabezpečiť zdravý život a podporovať blahobyt pre všetkých a v každom veku (3.4 do roku 2030 o tretinu znížiť predčasnú úmrtnosť na neprenosné choroby pomocou prevencie a liečby, podporovať duševné zdravie a duševnú pohodu),

– cieľ udržateľného rozvoja č. 8: podporovať trvalý, inkluzívny a udržateľný ekonomický rast, plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu pre všetkých (8.2 dosiahnuť vyššiu úroveň hospodárskej produktivity pomocou diverzifikácie, technologického rozvoja a inovácií, okrem iného aj zameraním sa na odvetvia s vysokou pridanou hodnotou a vysokým podielom ľudskej práce),

– cieľ udržateľného rozvoja č. 12: zabezpečiť udržateľnú spotrebu a výrobné schémy (12.8 do roku 2030 zabezpečiť, aby ľudia na celom svete mali relevantné informácie a povedomie o udržateľnom rozvoji a životnom štýle v súlade s prírodou).

Návrh sa týka pravidiel v oblasti definícií, názvov, spoločných pravidiel zloženia a požiadaviek na označovanie medu, ovocných štiav a džemov. Zámerom nie je zmena akýchkoľvek automatických procesov, ktoré sú zavedené alebo sa majú zaviesť zo strany

[15] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

[16] https://undocs.org/A/RES/71/313.

odvetvia či orgánov na účely výroby alebo kontroly kvality príslušných výrobkov. V tom zmysle sa neočakáva žiadny vplyv na zásadu „digitálne služby ako štandard“[17].

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

V hodnotení sa preukázal len obmedzený potenciál na zjednodušenie pravidiel týkajúcich sa medu, džemov, rôsolov a marmelád, ovocných štiav a niektorých podobných výrobkov a dehydrovaného konzervovaného mlieka vzhľadom na relatívne nízke náklady spojené s dodržiavaním obchodných noriem Únie, ako aj na skutočnosť, že zainteresované strany zúčastnené na konzultácii (prevádzkovatelia podnikov a príslušné orgány) nezistili žiadne prelínajúce sa alebo nadbytočné ustanovenia, ktoré by mohli viesť k nadmerným nákladom. S ohľadom na túto skutočnosť nemožno očakávať zvýšenie efektívnosti ani zjednodušenie v súvislosti s vykonávaním politiky.

- **Základné práva**

V revízii sa zohľadňujú práva zakotvené v Charte základných práv Európskej únie (články 51 a 52); účinný systém obchodných noriem EÚ vrátane raňajkových smerníc posilní najmä schopnosť zainteresovaných strán obchodovať za rovnakých podmienok na celom vnútornom trhu (článok 16) a zároveň sa zabezpečí ochrana záujmov spotrebiteľov a prispeje sa k naplneniu ich očakávaní.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá vplyv na rozpočet Európskej únie.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

V prípade týchto revízií sa nepovažuje za potrebné vypracovať plán vykonávania, keďže členské štáty majú dlhoročné skúsenosti s vykonávaním štyroch dotknutých raňajkových smerníc a navrhované revízie nemajú veľmi technický rozsah pôsobnosti.

Vplyv hlavných revízií štyroch dotknutých raňajkových smerníc sa zhodnotí takto:

Vplyv podrobného označovania pôvodu zmesí medu na trhu EÚ s medom sa zhodnotí prostredníctvom monitorovania vývoja predaja medu s rôznym označením pôvodu. Táto informácia nie je dostupná na systémovej úrovni. Bude potrebné vykonať reprezentatívny prieskum trhu. Komisia ideálne vykoná takýto prieskum na základe informácií od jednotlivých členských štátov.

Vplyv vytvorenia novej kategórie výrobkov v smernici 2001/112/ES sa zhodnotí prostredníctvom monitorovania vývoja predaja a trhového podielu ovocnej šťavy so zníženým obsahom cukru v Únii v strednodobom horizonte s využitím správ o trhu a údajov Euromonitora na posúdenie zavedenia tejto kategórie a záujmu spotrebiteľov o ovocné šťavy so zníženým obsahom cukru.

Vplyv revízie zloženia džemov a rôsolov sa zhodnotí pomocou pravidelného preskúmania úrovní predaja džemov a iných výrobkov, na ktoré sa vzťahuje smernica, v porovnaní s ďalšími nátierkovými výrobkami alebo inými výrobkami na báze ovocia, ako aj prostredníctvom rozšírenia rozsahu existujúcich prieskumov, ako je prieskum Eurostatu

[17] Oznámenie Komisie: Digitálny kompas do roku 2030: digitálne desaťročie na európsky spôsob [COM(2021) 118].

o spotrebe ovocia a zeleniny, a vnútroštátnych prieskumov o výžive tak, aby zahŕňali ďalšie výrobky s obsahom ovocia, s cieľom vyhodnotiť úroveň spotreby džemov a rôsolov v Únii.

Komisia navyše využije zavedené kanály na monitorovanie vykonávania obchodných noriem vo všeobecnosti, aby zhromaždila informácie a údaje o tom, ako prevádzkovatelia na trhu vykonávajú navrhované revízie raňajkových smerníc, ako revízie vnímajú spotrebitelia, ako ich kontrolujú orgány a aká je ich pridaná hodnota vo všeobecnosti. Zahŕňa to aj usporiadanie pravidelnej diskusie venovanej normám v expertnej skupine pre spoločnú organizáciu trhov s poľnohospodárskymi výrobkami spolu s delegátmi z orgánov členských štátov a v skupine pre občiansky dialóg s príslušnými zainteresovanými stranami. Tieto informácie sa potom spolu s ďalšími údajmi použijú v štúdii, ktorú v strednodobom horizonte plánuje zrealizovať Komisia a ktorá sa bude týkať fungovania obchodných noriem (vrátane raňajkových smerníc) a ich príspevku k fungovaniu trhu.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

V súvislosti s týmto návrhom sa nevyžadujú žiadne vysvetľujúce dokumenty o jeho transpozícii, keďže je sám osebe dostatočne objasňujúci.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Článkom 2 ods. 4 smernice 2001/110/ES sa vyžaduje, aby bola na etikete uvedená krajina alebo krajiny pôvodu, v ktorých bol med získaný, a stanovuje sa v ňom, že ak má med pôvod vo viac ako jednom členskom štáte alebo tretej krajine, možno povinné označenie krajín pôvodu podľa potreby nahradiť jedným z týchto označení: „zmes medov z EÚ“, „zmes medov mimo EÚ“, „zmes medov z EÚ a mimo EÚ“. Vzhľadom na cieľ stratégie Z farmy na stôl, ktorý spočíva v posilnení spotrebiteľov tak, aby robili informované rozhodnutia, a to aj s ohľadom na pôvod potravín, ktoré konzumujú, ako aj v záujme zachovania efektívneho fungovania vnútorného trhu v celej Únii harmonizáciou pravidiel označovania je vhodné vykonať revíziu pravidiel označovania pôvodu medu a zabezpečiť, aby sa na balení uvádzala krajina alebo krajiny pôvodu. Vzhľadom na menšiu veľkosť balení obsahujúcich len jednu porciu medu (raňajkové balenia) a z toho vyplývajúce technické ťažkosti v prípade, že med pochádza z viac ako jednej krajiny, je preto primerané vyňať tieto balenia z povinnosti uviesť všetky jednotlivé krajiny pôvodu.

V roku 2012 bola smernica 2001/112/ES zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2012/12/EÚ tak, aby sa v nej zohľadňovali nové pravidlá o povolených zložkách, ako sú pravidlá týkajúce sa pridávania cukru, ktoré už v prípade ovocných štiav nie je povolené. Vzhľadom na túto zmenu požiadaviek na zloženie ovocných štiav sa odvetviu ovocných štiav, len na jeden rok, umožnilo používať vyhlásenie o tom, že žiadne ovocné šťavy neobsahujú pridaný cukor, aby boli spotrebitelia informovaní a mohli okamžite jasne rozlíšiť ovocné šťavy od niektorých ďalších podobných výrobkov, pokiaľ ide o pridanie cukru do výrobkov. Toto krátke časové obdobie však nestačilo na informovanie spoločnosti o tom, že podľa nových pravidiel o povolených zložkách sa pridávanie cukru do ovocných štiav už nepovoľuje. V dôsledku toho niektorým spotrebiteľom a zdravotníkom stále nie je jasné, že ovocné šťavy na rozdiel od ovocných nektárov nemôžu obsahovať pridané cukry.

Zároveň v súlade s časťou II bodom 2 piatou zarážkou prílohy I k smernici 2001/112/ES ovocné nektáre bez obsahu pridaných cukrov a sladidiel môžu byť označené výživovým tvrdením „bez pridania cukru“ alebo iným tvrdením, ktoré bude mať pre spotrebiteľa pravdepodobne rovnaký význam, spolu s označením „obsahuje prírodné cukry“. Toto pravidlo spolu so skutočnosťou, že sa na ovocných šťavách nemusí uvádzať výživové tvrdenie o cukroch ani označenie „obsahuje prírodné cukry“, mohlo viesť k zavádzaniu

spotrebiteľov, keďže výskum ukázal, že spomedzi viacerých výrobkov s rovnakým alebo veľmi podobným nutričným zložením by bol uprednostnený výrobok s výživovým tvrdením.

Preto je hlavne s ohľadom na to, že si spotrebitelia stále viac uvedomujú zdravotné riziká spojené s konzumáciou cukru, vhodné zrevidovať pravidlá o používaní vyhlásení o cukre v prípade ovocných štiav s cieľom umožniť spotrebiteľom robiť informované rozhodnutia. Je teda vhodné opäť a bez časového obmedzenia zaviesť pre toto odvetvie možnosť používať vyhlásenie o tom, že žiadne ovocné šťavy neobsahujú pridaný cukor.

V dôsledku technického pokroku sa v reakcii na rastúci dopyt spotrebiteľov po výrobkoch s nižším obsahom cukru vyvinuli alebo vyvíjajú nové techniky spracovania na účely odstránenia prírodných cukrov z ovocných štiav a ovocných štiav z koncentrátu. Takéto výrobky sa síce môžu uvádzať na trh Únie, ak sú v súlade so všetkými príslušnými právnymi predpismi, ale nemôžu byť označené názvom výrobku „ovocná šťava“ alebo „ovocná šťava z koncentrátu“, keďže sa na získanie týchto výrobkov použilo spracovanie, ktoré sa líši od povolených spôsobov spracovania podľa časti II bodu 3 prílohy I k smernici 2001/112/ES, a ich celkový obsah cukru (hodnota Brix) je nižší než v prípade šťavy získanej z ovocia.

Keďže sú takéto výrobky na trhu Únie čoraz dostupnejšie, s cieľom uľahčiť ich uvádzanie na vnútorný trh a zároveň s ohľadom na potrebu podporovať zmenu zloženia výrobkov, aby sa znížilo množstvo cukru v ovocných šťavách, je vhodné vytvoriť novú kategóriu výrobkov pre ovocné šťavy, z ktorých boli čiastočne odstránené prírodné cukry a ktoré si zároveň zachovali všetky ostatné základné fyzikálne, chemické, organoleptické a výživové vlastnosti. Tieto výrobky sa majú označovať názvom výrobku „ovocná šťava so zníženým obsahom cukru“ alebo „ovocná šťava z koncentrátu so zníženým obsahom cukru“ a ich hodnota Brix musí byť nižšia ako v prípade štiav získaných z ovocia. Rovnako je vhodné stanoviť pravidlá týkajúce sa povolených zložiek v týchto výrobkoch, ako aj povolených spôsobov spracovania a látok. Očakáva sa, že v dôsledku technického pokroku vzniknú nové techniky spracovania. V zmysle článkov 7 a 7a smernice 2001/112/ES má Komisia právomoc prijímať delegované akty, ktorými sa okrem iného stanovia povolené spôsoby spracovania v časti II bode 3 prílohy I k smernici, aby boli tieto spôsoby v súlade s vývojom príslušných medzinárodných noriem alebo aby zohľadňovali technický pokrok, najmä v súvislosti so znížením obsahu cukru v ovocných šťavách.

V súlade s prílohou I k smernici 2001/112/ES môžu ovocné nektáre obsahovať pridané cukry a/alebo med. Na podporu výroby ovocia a jeho uvádzania na trh a na zlepšenie minimálnej kvality nektárov, by sa mal znížiť podiel cukrov a/alebo medu, ktoré možno do ovocných nektárov pridať, ak tieto nektáre majú prirodzene nízku kyslosť a príjemnú chuť.

V časti II bode 3 prílohy I k smernici 2001/112/ES sa upravujú povolené spôsoby spracovania a látky v prípade ovocných štiav a niektorých podobných výrobkov. Proteín zo slnečnicových semien sa stále častejšie používa na priamu ľudskú spotrebu a ukázalo sa, že je účinným nástrojom na čírenie ovocných štiav. Aby sa zohľadnil tento ďalší vývoj, mali by sa proteíny zo slnečnicových semien doplniť do zoznamu povolených spôsobov spracovania a látok.

Šťava získaná z kokosových orechov sa v Únii stále častejšie uvádza na trh a konzumuje. V súlade s článkom 3 ods. 2 smernice 2001/112/ES je právnym názvom tohto výrobku „kokosová šťava“. No podľa medzinárodnej normy zohľadnenej vo všeobecnej zákonnej norme pre ovocné šťavy a nektáre (Codex Stan 247-2005), ktorú prijala Komisia *Codex Alimentarius* na svojom 28. zasadnutí, ktoré sa konalo 4. až 9. júla 2005, je názov „kokosová voda“ synonymom „kokosovej šťavy“, ktorá sa získava priamo z kokosového orecha bez lisovania kokosovej dužiny. Na zosúladenie smernice Rady 2001/112/ES s uvedenou medzinárodnou normou je teda vhodné doplniť do jej prílohy III špecifické označenie „kokosová voda“. Toto označenie možno používať v príslušných úradných jazykoch. Keďže

kokosovú šťavu možno získať opätovným zriedením koncentrovanej kokosovej šťavy pitnou vodou, je navyše vhodné stanoviť minimálnu hodnotu Brix pre tento výrobok, a to v prílohe V k uvedenej smernici.

Článkom 2 ods. 4 smernice 2001/113/ES sa vyžaduje povinné označenie obsahu cukru na balení, ak sa na balení neuvádza výživové tvrdenie. Táto požiadavka prekračuje rozsah pravidiel stanovených v smernici Rady 90/496/EHS z 24. septembra 1990 o nutričnom označovaní potravín, v súlade s ktorou sa údaje o výžive na balených potravinách uvádzali dobrovoľne, ak sa na balení neuvádzalo výživové tvrdenie. Ak sa uvádzalo výživové tvrdenie o cukroch, malo toto tvrdenie obsahovať údaj o množstve cukru. Smernica 90/496/EHS bola zrušená a nahradená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Podľa nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 je teraz povinné poskytovať údaje o výžive na balení. Preto už nie je potrebné špecifické ustanovenie týkajúce sa označovania obsahu cukru v smernici 2001/113/ES a je vhodné ho vypustiť.

V časti I prílohy I k smernici 2001/113/ES sa stanovuje minimálne množstvo ovocia, ktoré sa má použiť pri výrobe džemu, rôsolu, extra džemu alebo extra rôsolu. Používanie výrazov „extra džem“ a „extra rôsol“ sa vyhradzuje len pre výrobky, pri výrobe ktorých sa používa väčšie množstvo ovocia než v prípade „džemu“ a „rôsolu“. V časti II prílohy I k tej istej smernici sa stanovuje minimálny obsah rozpustnej sušiny (t. j. cukrov, či už ide o prírodný cukor v ovocí alebo o pridaný cukor) v týchto výrobkoch a s ohľadom na jestvujúce národné tradície prípravy ovocných džemov, rôsolov a marmelád a sladeného gaštanového pyré sa členským štátom umožňuje povoliť nižší minimálny obsah rozpustnej sušiny.

Ak sa zvýši množstvo ovocia používaného na výrobu džemov a rôsolov, množstvo pridaného cukru potrebné na získanie minimálneho obsahu rozpustnej sušiny v týchto výrobkoch sa zníži. Na stimulovanie výroby džemov so zvýšeným obsahom ovocia, a teda na podporu trhu s ovocím, pri súčasnom zohľadnení potreby znížiť obsah voľných cukrov, t. j. pridaných aj prírodných cukrov, ktoré ovocné šťavy obsahujú, by sa malo zvýšiť minimálne množstvo ovocia, ktoré sa má použiť pri výrobe džemu a extra džemu, stanovené v prílohe I k smernici 2001/113/ES. Na stimulovanie výroby rôsolov so zvýšeným obsahom ovocia, a teda na podporu trhu s ovocím, by sa malo zvýšiť minimálne množstvo ovocia, ktoré sa má použiť pri výrobe rôsolu a extra rôsolu, stanovené v prílohe I k smernici 2001/113/ES. Podobne je s cieľom pomôcť spotrebiteľom, aby si vyberali zdravé potraviny informovaným a udržateľným spôsobom, vhodné povoliť používanie vyhradených názvov vymedzených v časti I prílohy I k smernici 2001/113/ES v prípade výrobkov, ktoré síce majú obsah rozpustnej sušiny nižší než 60 %, ale spĺňajú podmienky týkajúce sa výživového tvrdenia „so zníženým obsahom cukrov“ stanovené v prílohe k nariadeniu (ES) č. 1924/2006, pokiaľ ide o znížený obsah cukru.

V prílohe I k smernici 2001/113/ES sa pojem „marmeláda“ obmedzuje na konkrétnu zmes z citrusového ovocia. No vo viacerých jazykoch Únie sa síce právne názvy uvedené v prílohe I k smernici 2001/113/ES používajú v oblasti obchodu na označenie výrobkov, na ktoré sa smernicou odkazuje, ale v spoločnosti sa výrazy „marmeláda“ a „džem“ používajú všeobecne ako synonymá, ktorými sa odkazuje na džemy z iných druhov ovocia, než je citrusové ovocie. Aby sa v príslušných prípadoch zohľadnila táto prax, členské štáty by mali mať možnosť povoliť používanie výrazu „marmeláda“ v prípade názvu výrobku „džem“. Aby sa zabránilo uvádzaniu spotrebiteľov do omylu, výraz „citrusová marmeláda“ by sa mal používať v celej Únii pre výrobok, ktorý bol doteraz vymedzený ako „marmeláda“, na rozlíšenie týchto dvoch kategórií výrobkov. Je to aj v súlade s medzinárodnou normou zohľadnenou vo všeobecnej zákonnej norme pre džemy, rôsoly a marmelády (Codex Stan 296-2009), ktorú prijala Komisia *Codex Alimentarius* na svojom 32. zasadnutí, ktoré sa

konalo od 29. júna do 4. júla 2009, pričom sa v norme rozlišuje medzi citrusovou marmeládou a marmeládou z iného ako citrusového ovocia. Je teda vhodné zodpovedajúcim spôsobom zrevidovať smernicu 2001/113/ES, pokiaľ ide o názov výrobku „marmeláda“.

V prílohe II k smernici 2001/113/ES sa uvádzajú ďalšie zložky, ktoré sa môžu používať pri výrobe výrobkov, na ktoré sa vzťahuje daná smernica. Šťava z citrusových plodov sa môže používať ako okysľujúce činidlo v džemoch, extra džemoch, rôsoloch a extra rôsoloch získaných z iných druhov ovocia. Na rozdiel od štiav, ktoré nie sú z koncentrátu, má šťava z citrusových plodov v koncentrovanej forme menší objem a nižšiu hmotnosť pri preprave, je stabilnejšia, možno ju uchovávať dlhšie obdobie a na odparenie obsahu vody pri výrobe konečného výrobku – džemu alebo rôsolu – sa spotrebuje menej energie. Jej využitie pri výrobe džemu, extra džemu, rôsolu a extra rôsolu je preto udržateľnejšie než použitie čerstvej šťavy z citrusových plodov. Je teda vhodné zaradiť koncentrovanú šťavu z citrusových plodov do zoznamu ďalších zložiek uvedeného v prílohe II k smernici 2001/113/ES.

V bode 3 prílohy I k smernici 2001/114/ES sa uvádzajú povolené spôsoby spracovania čiastočne alebo úplne dehydrovaného konzervovaného mlieka. V reakcii na meniace sa potreby spotrebiteľov by sa malo povoliť aj spracovanie, ktorým sa vyrábajú bezlaktózové výrobky z dehydrovaného mlieka. Okrem toho by sa špecifické označenie pre anglický výraz „evaporated milk“ (dehydrované mlieko) v prílohe II k danej smernici malo zosúladiť s medzinárodnými normami definovanými v zákonnej norme pre dehydrované mlieko (Codex Stan 281-1971).

Smernice 2001/110/ES, 2001/112/ES, 2001/113/ES a 2001/114/ES obsahujú odkazy na zrušené akty. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín bola zrušená a nahradená nariadením (EÚ) č. 1169/2011. Smernica Rady 89/107/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa potravinárskych prídavných látok povolených na použitie v potravinách určených na ľudskú spotrebu a smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 95/2/ES z 20. februára 1995 o potravinárskych prídavných látkach iných ako farbivá a sladidlá boli zrušené a nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 zo 16. decembra 2008 o prídavných látkach v potravinách. Dané odkazy by sa preto mali nahradiť odkazmi na príslušné ustanovenia nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 a nariadenia (ES) č. 1333/2008.

S cieľom umožniť členským štátom, aby prijali vnútroštátne právne predpisy, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou, by sa mala stanoviť 18 mesačná lehota na transpozíciu. S cieľom poskytnúť prevádzkovateľom dostatok času na to, aby sa prispôsobili novým požiadavkám, by sa vnútroštátne ustanovenia na transpozíciu tejto smernice mali uplatňovať až po 24 mesiacoch odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Aby bolo možné vziať do úvahy záujmy hospodárskych subjektov, ktoré uvádzajú výrobky na trh alebo označujú svoje výrobky v súlade s požiadavkami platnými pred nadobudnutím účinnosti vnútroštátnych ustanovení transponujúcich túto smernicu, je potrebné stanoviť vhodné prechodné opatrenia. Preto by sa touto smernicou malo stanoviť, že tieto výrobky sa môžu naďalej uvádzať na trh počas obmedzeného obdobia po uplynutí lehoty na transpozíciu.

2023/0105 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení smernica Rady 2001/110/ES o mede, smernica Rady 2001/112/ES, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu, smernica Rady 2001/113/ES vzťahujúca sa na ovocné džemy, rôsoly a marmelády a sladené gaštanové pyré určené na ľudskú spotrebu a smernica Rady 2001/114/ES o určitom čiastočne alebo úplne dehydrovanom konzervovanom mlieku na ľudskú spotrebu

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 43 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[1],

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov[2],

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) V súlade s cieľmi stanovenými v oznámení Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode Komisia prijala oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu (ďalej len „stratégia Z farmy na stôl“), v ktorom oznámila opatrenia zamerané na zdravší a udržateľnejší potravinový systém Únie. V rámci uvedených opatrení sa Komisia usiluje stimulovať zmenu zloženia potravinových výrobkov s vysokým obsahom cukru a uľahčiť prechod na zdravé a udržateľné stravovanie. Ďalej Komisia s cieľom posilniť spotrebiteľov, aby si vyberali zdravé potraviny informovaným a udržateľným spôsobom, oznámila aj možné rozšírenie povinnosti uvádzať označenie pôvodu alebo proveniencie na určité výrobky, pričom v plnej miere zohľadní dosahy na vnútorný trh.

(2) V smernici Rady 2001/110/ES[3] sa stanovujú definície, názvy, spoločné pravidlá týkajúce sa zloženia a požiadavky na označovanie medu.

(3) Vzhľadom na úzku väzbu medzi kvalitou medu a jeho pôvodom, ako aj na potrebu nezavádzať spotrebiteľov, pokiaľ ide o kvalitu výrobku, sa v smernici 2001/110/ES stanovujú pravidlá týkajúce sa označovania krajiny či krajín pôvodu, v ktorých bol med získaný. Článkom 2 ods. 4 uvedenej smernice sa konkrétne vyžaduje, aby bola na etikete uvedená krajina alebo krajiny pôvodu, v ktorých bol med získaný, a stanovuje sa v ňom, že ak má med pôvod vo viac ako jednom členskom štáte alebo tretej krajine, možno povinné označenie krajín pôvodu podľa potreby nahradiť jedným z týchto

[1] Ú. v. EÚ C […], […], s. […].
[2] Ú. v. EÚ C […], […], s. […].
[3] Smernica Rady 2001/110/ES z 20. decembra 2001 o mede (Ú. v. ES L 10, 12.1.2002, s. 47).

označení: „zmes medov z EÚ“, „zmes medov mimo EÚ“, „zmes medov z EÚ a mimo EÚ“. Rôzne pravidlá, ktoré na základe uvedených skutočností prijali členské štáty, mohli mať za následok zavádzanie spotrebiteľov a obmedzenie fungovania vnútorného trhu. Vzhľadom na cieľ stratégie Z farmy na stôl, ktorý spočíva v posilnení spotrebiteľov tak, aby robili informované rozhodnutia, a to aj s ohľadom na pôvod potravín, ktoré konzumujú, ako aj v záujme zachovania efektívneho fungovania vnútorného trhu v celej Únii harmonizáciou pravidiel označovania je vhodné vykonať revíziu pravidiel označovania pôvodu medu a zabezpečiť, aby sa na balení uvádzala krajina alebo krajiny pôvodu. Vzhľadom na menšiu veľkosť balení obsahujúcich len jednu porciu medu (raňajkové balenia) a z toho vyplývajúce technické ťažkosti je preto primerané vyňať tieto balenia z povinnosti uviesť všetky jednotlivé krajiny pôvodu v prípade, že med pochádza z viac ako jednej krajiny.

(4) Smernicou Rady 2001/112/ES[4] sa stanovujú základné požiadavky, ktoré treba splniť v súvislosti s výrobou, zložením a označovaním ovocných štiav a niektorých podobných výrobkov určených na ľudskú spotrebu, aby sa docielila ochrana záujmov spotrebiteľov a zlepšil voľný pohyb daných výrobkov.

(5) V roku 2012 bola smernica 2001/112/ES zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2012/12/EÚ[5] tak, aby sa v nej zohľadňovali nové pravidlá o povolených zložkách, ako sú pravidlá týkajúce sa pridávania cukru, ktoré už v prípade ovocných štiav nebolo povolené. Vzhľadom na túto zmenu požiadaviek na zloženie ovocných štiav sa odvetviu ovocných štiav, len na jeden rok, umožnilo používať vyhlásenie o tom, že žiadne ovocné šťavy neobsahujú pridaný cukor, aby boli spotrebitelia informovaní a mohli okamžite jasne rozlíšiť ovocné šťavy od niektorých ďalších podobných výrobkov, pokiaľ ide o pridanie cukru do výrobkov. Toto krátke časové obdobie však nestačilo na informovanie spoločnosti o tom, že podľa nových pravidiel o povolených zložkách sa pridávanie cukru do ovocných štiav už nepovoľuje. V dôsledku toho niektorým spotrebiteľom a zdravotníkom stále nie je jasné, že ovocné šťavy na rozdiel od ovocných nektárov nemôžu obsahovať pridaný cukor.

(6) Zároveň v súlade s časťou II bodom 2 piatou zarážkou prílohy I k smernici 2001/112/ES ovocné nektáre bez obsahu pridaných cukrov a sladidiel môžu byť označené výživovým tvrdením „bez pridania cukru“ alebo iným tvrdením, ktoré bude mať pre spotrebiteľa pravdepodobne rovnaký význam, spolu s označením „obsahuje prírodné cukry“, ako sa uvádza v prílohe k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006[6]. Toto pravidlo spolu so skutočnosťou, že sa na ovocných šťavách nemusí uvádzať výživové tvrdenie o cukroch ani označenie „obsahuje prírodné cukry“, mohlo viesť k zavádzaniu spotrebiteľov, keďže výskum ukázal, že spomedzi viacerých výrobkov s rovnakým alebo veľmi podobným nutričným zložením by bol uprednostnený výrobok s výživovým tvrdením.

(7) Preto je hlavne s ohľadom na to, že si spotrebitelia stále viac uvedomujú zdravotné riziká spojené s konzumáciou cukru, vhodné zrevidovať pravidlá o používaní vyhlásení o cukre v prípade ovocných štiav s cieľom umožniť spotrebiteľom robiť informované rozhodnutia. Je teda vhodné opäť a bez časového obmedzenia zaviesť pre

---

4 Smernica Rady 2001/112/ES z 20. decembra 2001, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 10, 12.1.2002, s. 58).

5 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/12/EÚ z 19. apríla 2012, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 2001/112/ES, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 115, 27.4.2012, s. 1).

6 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. EÚ L 404, 30.12.2006, s. 9).

toto odvetvie možnosť používať vyhlásenie o tom, že žiadne ovocné šťavy neobsahujú pridaný cukor.

(8) V dôsledku technického pokroku sa v reakcii na rastúci dopyt spotrebiteľov po výrobkoch s nižším obsahom cukru vyvinuli alebo vyvíjajú nové techniky spracovania na účely úplného alebo čiastočného odstránenia prírodných cukrov z ovocných štiav a ovocných štiav z koncentrátu. Takéto výrobky možno uvádzať na trh Únie, ak sú v súlade so všetkými príslušnými právnymi predpismi. Uvedené výrobky sa však získavajú spôsobom spracovania, ktorý nepatrí medzi povolené spôsoby spracovania podľa časti II bodu 3 prílohy I k smernici 2001/112/ES, a ich celkový obsah cukru – známy ako hodnota Brix pre vodné roztoky – je nižší než v prípade šťavy získanej z ovocia. V dôsledku toho sa nesmú označovať názvom výrobku „ovocná šťava“ ani „ovocná šťava z koncentrátu“.

(9) Takéto výrobky sú na trhu Únie čoraz dostupnejšie. S cieľom uľahčiť uvedenie daných výrobkov na vnútorný trh a zároveň s ohľadom na potrebu podporovať zmenu zloženia výrobkov tak, aby sa znížilo množstvo cukru v ovocných šťavách, je vhodné vytvoriť novú kategóriu výrobkov pre ovocné šťavy, z ktorých boli úplne alebo čiastočne odstránené prírodné cukry a ktoré si zároveň zachovali všetky ostatné základné fyzikálne, chemické, organoleptické a výživové vlastnosti. Tieto výrobky by sa mali označovať názvom výrobku „ovocná šťava so zníženým obsahom cukru“ alebo „ovocná šťava z koncentrátu so zníženým obsahom cukru“ a ich hodnota Brix musí byť nižšia ako v prípade šťavy získanej z ovocia. Na zabezpečenie súladu s nariadením (ES) č. 1924/2006 by sa mal obsah cukru znížiť aspoň o 30 % v porovnaní s ovocnou šťavou a ovocnou šťavou z koncentrátu. Preto je vhodné doplniť v časti I prílohy I k smernici 2001/112/ES novú kategóriu výrobkov a stanoviť pre tieto výrobky pravidlá týkajúce sa povolených zložiek, ako aj povolených spôsobov spracovania a látok.

(10) V súlade s prílohou I k smernici 2001/112/ES môžu ovocné nektáre obsahovať pridané cukry a/alebo med. Na podporu výroby ovocia a jeho uvádzania na trh a s ohľadom na potrebu stimulovať zmenu zloženia výrobkov, aby sa znížilo množstvo cukru v ovocných nektároch, treba znížiť podiel cukrov a/alebo medu, ktoré možno do ovocných nektárov pridať, ak tieto nektáre majú prirodzene nízku kyslosť a príjemnú chuť.

(11) V časti II bode 3 prílohy I k smernici 2001/112/ES sa upravujú povolené spôsoby spracovania a látky v prípade ovocných štiav a niektorých podobných výrobkov. Proteín zo slnečnicových semien sa stále častejšie používa na priamu ľudskú spotrebu a ukázalo sa, že je účinným nástrojom na čírenie ovocných štiav. Aby sa zohľadnil tento ďalší vývoj, mali by sa proteíny zo slnečnicových semien doplniť do zoznamu povolených spôsobov spracovania a látok.

(12) Šťava získaná z kokosových orechov sa v Únii stále častejšie uvádza na trh a konzumuje. V súlade s článkom 3 ods. 2 smernice 2001/112/ES je právnym názvom tohto výrobku „kokosová šťava“. No podľa medzinárodnej normy zohľadnenej vo všeobecnej zákonnej norme pre ovocné šťavy a nektáre (Codex Stan 247-2005), ktorú prijala Komisia *Codex Alimentarius* na svojom 28. zasadnutí, ktoré sa konalo 4. až 9. júla 2005, je názov „kokosová voda“ synonymom „kokosovej šťavy“, ktorá sa získava priamo z kokosového orecha bez lisovania kokosovej dužiny. Na účely zosúladenia smernice 2001/112/ES s uvedenou medzinárodnou normou je teda vhodné doplniť do prílohy III k danej smernici špecifické označenie „kokosová voda“. Aby sa zabezpečilo, že všetci spotrebitelia v Únii toto špecifické označenie ľahko pochopia, je

vhodné zaviesť možnosť používať v úradných jazykoch Únie výraz „kokosová voda“. Keďže kokosovú šťavu možno získať opätovným zriedením koncentrovanej kokosovej šťavy pitnou vodou, je navyše vhodné stanoviť minimálnu hodnotu Brix pre tento výrobok, a to v prílohe V k uvedenej smernici.

(13) V smernici Rady 2001/113/ES[7] sa stanovujú základné požiadavky, ktoré treba splniť v súvislosti s výrobou, zložením a označovaním ovocných džemov, rôsolov a marmelád a sladeného gaštanového pyré, ktoré sú určené na ľudskú spotrebu.

(14) Článkom 2 ods. 4 smernice 2001/113/ES sa vyžaduje povinné označenie obsahu cukru na balení, ak sa na balení neuvádza výživové tvrdenie. Táto požiadavka prekračuje rozsah pravidiel stanovených v smernici Rady 90/496/EHS[8], v súlade s ktorou sa údaje o výžive na balených potravinách uvádzali dobrovoľne, ak sa na balení neuvádzalo výživové tvrdenie. Ak sa uvádzalo výživové tvrdenie o cukroch, malo toto tvrdenie obsahovať údaj o množstve cukru. Smernica 90/496/EHS bola zrušená a nahradená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011[9]. Podľa uvedeného nariadenia je teraz povinné poskytovať údaje o výžive na balení. Preto už nie je potrebné špecifické ustanovenie týkajúce sa označovania obsahu cukru v smernici 2001/113/ES a je vhodné ho vypustiť.

(15) V časti I prílohy I k smernici 2001/113/ES sa stanovuje minimálne množstvo ovocia, ktoré sa má použiť pri výrobe džemu, rôsolu, extra džemu alebo extra rôsolu. Používanie výrazov „extra džem“ a „extra rôsol“ sa vyhradzuje pre výrobky, pri výrobe ktorých sa používa väčšie množstvo ovocia než v prípade „džemu“ a „rôsolu“. V časti II uvedenej prílohy sa stanovuje minimálny obsah rozpustnej sušiny (t. j. cukrov, či už ide o prírodný cukor v ovocí alebo o pridaný cukor) v týchto výrobkoch a s ohľadom na jestvujúce národné tradície prípravy ovocných džemov, rôsolov a marmelád a sladeného gaštanového pyré sa členským štátom umožňuje povoliť nižší minimálny obsah rozpustnej sušiny.

(16) Ak sa zvýši množstvo ovocia používaného na výrobu džemov a rôsolov, množstvo pridaného cukru potrebné na získanie minimálneho obsahu rozpustnej sušiny v týchto výrobkoch sa zníži. Na stimulovanie výroby džemov so zvýšeným obsahom ovocia, a teda na podporu trhu s ovocím, pri súčasnom zohľadnení potreby znížiť obsah voľných cukrov, by sa malo zvýšiť minimálne množstvo ovocia, ktoré sa má použiť pri výrobe džemu a extra džemu, stanovené v prílohe I k smernici 2001/113/ES. Na stimulovanie výroby rôsolov so zvýšeným obsahom ovocia, a teda na podporu trhu s ovocím, by sa malo zvýšiť minimálne množstvo ovocia, ktoré sa má použiť pri výrobe rôsolu a extra rôsolu, stanovené v prílohe I k smernici 2001/113/ES. Podobne je s cieľom pomôcť spotrebiteľom, aby si vyberali zdravé potraviny informovaným a udržateľným spôsobom, vhodné povoliť používanie vyhradených názvov vymedzených v časti I danej prílohy v prípade výrobkov, ktoré síce majú obsah rozpustnej sušiny nižší než 60 %, ale spĺňajú podmienky týkajúce sa výživového

---

[7] Smernica Rady 2001/113/ES z 20. decembra 2001 vzťahujúca sa na ovocné džemy, rôsoly a marmelády a sladené gaštanové pyré určené na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 10, 12.1.2002, s. 67).

[8] Smernica Rady 90/496/EHS z 24. septembra 1990 o nutričnom označovaní potravín (Ú. v. ES L 276, 6.10.1990, s. 40).

[9] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).

tvrdenia „so zníženým obsahom cukrov“ stanovené v prílohe k nariadeniu (ES) č. 1924/2006, pokiaľ ide o znížený obsah cukru.

(17) V prílohe I k smernici 2001/113/ES sa pojem „marmeláda“ obmedzuje na konkrétnu zmes z citrusového ovocia. Vo viacerých úradných jazykoch Únie sa síce právne názvy uvedené v danej prílohe používajú v oblasti obchodu na označenie výrobkov, na ktoré sa v prílohe odkazuje, v spoločnosti sa však výrazy „marmeláda“ a „džem“ všeobecne používajú ako synonymá, ktorými sa odkazuje na džemy z iných druhov ovocia, než je citrusové ovocie. Aby sa v príslušných prípadoch zohľadnila táto prax, členské štáty by mali mať možnosť povoliť používanie výrazu „marmeláda“ v prípade názvu výrobku „džem“. Aby sa zabránilo uvádzaniu spotrebiteľov do omylu, výraz „citrusová marmeláda“ by sa mal používať v celej Únii pre výrobok, ktorý bol doteraz vymedzený ako „marmeláda“, na rozlíšenie týchto dvoch kategórií výrobkov. Je to aj v súlade s medzinárodnou normou zohľadnenou vo všeobecnej zákonnej norme pre džemy, rôsoly a marmelády (Codex Stan 296-2009), ktorú prijala Komisia *Codex Alimentarius* na svojom 32. zasadnutí, ktoré sa konalo od 29. júna do 4. júla 2009, pričom sa v norme rozlišuje medzi citrusovou marmeládou a marmeládou z iného ako citrusového ovocia. Je teda vhodné zodpovedajúcim spôsobom zrevidovať danú smernicu, pokiaľ ide o názov výrobku „marmeláda“.

(18) V prílohe II k danej smernici sa uvádzajú ďalšie zložky, ktoré sa môžu používať pri výrobe výrobkov, na ktoré sa vzťahuje daná smernica. Šťava z citrusových plodov sa môže používať ako okysľujúce činidlo v džemoch, extra džemoch, rôsoloch a extra rôsoloch získaných z iných druhov ovocia. Na rozdiel od štiav, ktoré nie sú z koncentrátu, má šťava z citrusových plodov v koncentrovanej forme menší objem a nižšiu hmotnosť pri preprave, je stabilnejšia, možno ju uchovávať dlhšie obdobie a na odparenie obsahu vody pri výrobe konečného výrobku – džemu alebo rôsolu – sa spotrebuje menej energie. Jej využitie pri výrobe džemu, extra džemu, rôsolu a extra rôsolu je preto udržateľnejšie než použitie čerstvej šťavy z citrusových plodov. Je teda vhodné doplniť koncentrovanú šťavu z citrusových plodov do zoznamu ďalších zložiek uvedeného v danej prílohe.

(19) Smernicou Rady 2001/114/ES[10] sa stanovujú definície a spoločné pravidlá upravujúce zloženie, výrobné špecifikácie a označovanie určitého konzervovaného mlieka.

(20) V bode 3 prílohy I k smernici 2001/114/ES sa uvádzajú povolené spôsoby spracovania čiastočne alebo úplne dehydrovaného konzervovaného mlieka. V reakcii na meniace sa potreby spotrebiteľov by sa malo povoliť aj spracovanie na výrobu bezlaktózových mliečnych výrobkov. Okrem toho by sa špecifické označenie pre anglický výraz „evaporated milk“ (dehydrované mlieko) v prílohe II k danej smernici malo zosúladiť s medzinárodnými normami definovanými v zákonnej norme pre dehydrované mlieko (Codex Stan 281-1971).

(21) Smernice 2001/110/ES, 2001/112/ES, 2001/113/ES a 2001/114/ES obsahujú odkazy na zrušené akty. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES[11] bola zrušená a nahradená nariadením (EÚ) č. 1169/2011. Smernica Rady 89/107/EHS[12] a smernica

---

[10] Smernica Rady 2001/114/ES z 20. decembra 2001 o určitom čiastočne alebo úplne dehydrovanom konzervovanom mlieku na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 15, 17.1.2002, s. 19).

[11] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 109, 6.5.2000, s. 29).

[12] Smernica Rady 89/107/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa potravinárskych prídavných látok povolených na použitie v potravinách určených na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 40, 11.2.1989, s. 27).

Európskeho parlamentu a Rady č. 95/2/ES[13] boli zrušené a nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008[14]. Dané odkazy by sa preto mali nahradiť odkazmi na príslušné ustanovenia nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 a nariadenia (ES) č. 1333/2008.

(22) Smernice 2001/110/ES, 2001/112/ES, 2001/113/ES a 2001/114/ES by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(23) S cieľom umožniť členským štátom, aby prijali vnútroštátne právne predpisy, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou, by sa mala stanoviť 18 mesačná lehota na transpozíciu. S cieľom poskytnúť prevádzkovateľom dostatok času na to, aby sa prispôsobili novým požiadavkám, by sa vnútroštátne ustanovenia na transpozíciu tejto smernice mali uplatňovať až po 24 mesiacoch odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

(24) Aby bolo možné vziať do úvahy záujmy hospodárskych subjektov, ktoré uvádzajú výrobky na trh alebo označujú svoje výrobky v súlade s požiadavkami platnými pred nadobudnutím účinnosti vnútroštátnych ustanovení transponujúcich túto smernicu, je potrebné stanoviť vhodné prechodné opatrenia. Preto by sa touto smernicou malo stanoviť, že tieto výrobky sa môžu naďalej uvádzať na trh počas obmedzeného obdobia po uplynutí lehoty na transpozíciu,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Zmeny smernice 2001/110/ES

Článok 2 smernice 2001/110/ES sa mení takto:

1. Úvodná veta sa nahrádza takto:

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011* sa uplatňuje na výrobky vymedzené v prílohe I k tejto smernici, a to za týchto podmienok:

_____

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).“

2. V odseku 4 sa písmená a) a b) nahrádzajú takto:

a) Na etikete musí byť uvedená krajina pôvodu, v ktorej bol med získaný. Ak má med pôvod vo viac ako jednej krajine, na etikete balení obsahujúcich viac ako 25 g výrobku musia byť uvedene krajiny pôvodu, v ktorých bol med získaný;

b) Na účely nariadenia (EÚ) č. 1169/2011, a najmä jeho článkov 12 až 15 sa údaje, ktoré sa musia uviesť v súlade s písmenom a) tohto odseku budú považovať za povinné údaje podľa článku 9 uvedeného nariadenia.“

[13] Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 95/2/ES z 20. februára 1995 o potravinárskych prídavných látkach iných ako farbivá a sladidlá (Ú. v. ES L 61, 18.3.1995, s. 1).

[14] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 zo 16. decembra 2008 o prídavných látkach v potravinách (Ú. v. EÚ L 354, 31.12.2008, s. 16).

Článok 2

Zmeny smernice 2001/112/ES

Smernica 2001/112/ES sa mení takto:

1. Článok 3 sa mení takto:

   a) Úvodná veta sa nahrádza takto:

   „Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011* sa uplatňuje na výrobky vymedzené v prílohe I k tejto smernici, a to za týchto podmienok:

   _____

   * Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).“

   b) V odseku 1 sa písmeno b) nahrádza takto:

   „b) Ako alternatíva k názvom výrobkov uvedeným v písmene a) sa v prílohe III uvádza zoznam konkrétnych označení. Označenia uvedené v časti I prílohy III sa môžu používať v jazykoch a za podmienok stanovených v danej prílohe. Označenia uvedené v časti II prílohy III možno používať v úradnom jazyku členského štátu Únie, v ktorom sa výrobok uvádza na trh.“;

   c) Vkladá sa tento odsek 4:

   „4. Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006**, možno vyhlásenie „žiadne ovocné šťavy neobsahujú pridaný cukor“ umiestniť na etikete v tom istom zornom poli, v ktorom sa nachádza názov výrobkov uvedených v časti I bode 1 prílohy I k tejto smernici.

   ** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. EÚ L 404, 30.12.2006, s. 9).“;

   d) Odsek 6 sa nahrádza takto:

   „6. Bez toho, aby bol dotknutý článok 22 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011, sa v prípade zmesí ovocnej šťavy a ovocnej šťavy z koncentrátu a v prípade ovocných nektárov získaných úplne alebo čiastočne z jedného alebo viacerých koncentrovaných výrobkov v označení uvedie príslušné slovné spojenie „z koncentrátu (koncentrátov)“ alebo „čiastočne z koncentrátu (koncentrátov)“. Táto informácia je umiestnená pri názve výrobku, dobre rozlíšiteľná na akomkoľvek pozadí a uvádza sa zreteľne viditeľnými znakmi.“

2. Článok 6 sa nahrádza takto:

„*Článok 6*

Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (ES) č. 1333/2008, sa na výrobu výrobkov vymedzených v časti I prílohy I k tejto smernici môžu používať len spôsoby spracovania a látky uvedené v časti II prílohy I k tejto smernici a suroviny v súlade s prílohou II k tejto smernici. Okrem toho musia ovocné nektáre zodpovedať ustanoveniam v prílohe IV k tejto smernici.“

3. Prílohy I a III sa menia v súlade s prílohou I k tejto smernici.

4. V prílohe V sa v abecednom poradí vkladá tento riadok:

„

kokosový orech (*)	*Cocos nucifera*	4,5

“.

Článok 3

Zmeny smernice 2001/113/ES

Smernica 2001/113/ES sa mení takto:

1. Článok 2 sa mení takto:

   a) Úvodná veta sa nahrádza takto:

   „Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011* sa uplatňuje na výrobky vymedzené v prílohe I k tejto smernici, a to za týchto podmienok:

   _____

   * Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).“

   b) Odsek 4 sa vypúšťa;

   c) Odsek 6 sa nahrádza takto:

   „6. Ak je zvyškový obsah oxidu siričitého viac ako 10 mg/kg, jeho prítomnosť sa uvedie v zozname zložiek formou odchýlky od článku 20 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011.“

2. Článok 4 sa nahrádza takto:

   „*Článok 4*

   Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008**, sa na výrobu výrobkov definovaných v prílohe I k tejto smernici môžu používať iba zložky uvedené v prílohe II k tejto smernici a suroviny, ktoré sú v súlade s prílohou III k tejto smernici.

   _____

   ** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 zo 16. decembra 2008 o prídavných látkach v potravinách (Ú. v. EÚ L 354, 31.12.2008, s. 16).“

3. Príloha I sa mení v súlade s prílohou II k tejto smernici.

4. V prílohe II sa tretia zarážka nahrádza takto:

   „– šťava z citrusových plodov, koncentrovaná aj nekoncentrovaná: vo výrobkoch získaných z iných typov ovocia: iba v džeme, extra džeme, rôsole a extra rôsole,“.

5. V prílohe III časti B bode 1 sa štvrtá zarážka nahrádza takto:

   „– okrem surovín používaných pri výrobe „extra“ výrobkov: použitím oxidu siričitého (E 220) alebo jeho solí (E 221, E 222, E 223, E 224, E 226 a E 227) ako pomocnej látky na výrobu za predpokladu, že maximálny obsah oxidu siričitého stanovený v nariadení (ES) č. 1333/2008 sa vo výrobkoch definovaných v časti I prílohy I neprekročí.“

Článok 4

Zmeny smernice 2001/114/ES

Smernica 2001/114/ES sa mení takto:

1. V článku 3 sa úvodná veta nahrádza takto:

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011* sa uplatňuje na výrobky vymedzené v prílohe I k tejto smernici, a to za týchto podmienok:

_____

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).“

2. V bode 3 prílohy I sa dopĺňa toto písmeno:

„d) Zníženie obsahu laktózy premenou na glukózu a galaktózu. Úpravy v zložení mlieka, ktoré sú dôsledkom tohto spracovania, sa povoľujú iba vtedy, ak sa nezmazateľne označia na obale výrobku tak, aby boli ľahko viditeľné a čitateľné. Takéto označenie však nemá za následok zrušenie povinnosti uvádzať výživovú hodnotu podľa nariadenia (EÚ) č. 1169/2011. Členské štáty môžu obmedziť alebo zakázať úpravy zloženia mlieka uvedené v tomto písmene d).“

3. V prílohe II sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) Anglický výraz „evaporated milk“ (dehydrované mlieko) označuje výrobok definovaný v bode 1 písm. b) prílohy I.“

Článok 5

Transpozícia

1. Členské štáty najneskôr do ... [Úrad pre publikácie: vložiť dátum = 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice] prijmú a uverejnia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Tieto ustanovenia uplatňujú od ... [Úrad pre publikácie: vložiť dátum = 24 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice].

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 6

Prechodné opatrenia

Výrobky, ktoré sa označia alebo uvedú na trh v súlade so smernicami 2001/110/ES, 2001/112/ES, 2001/113/ES a 2001/114/ES pred [Úrad pre publikácie: vložiť dátum = 24 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice], možno na trh uvádzať naďalej až do vyčerpania zásob.

Článok 7

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 8

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda/predsedníčka	*predseda/predsedníčka*